

Fiala slíbil levnější potraviny. Šichtařová je bez sebe: Vždyť na jejich zdražování tlačí vláda!

- CZ24 News | 28. srpna 2023

ČESKO: Předseda vlády Petr Fiala při čtvrtetní návštěvě Země živitelky slíbil, že jeho vláda využije všechny dostupné nástroje, aby ceny potravin klesly. „To je docela legrační, jak premiér slibuje něco, co dopředu víme, že nemůže splnit, tedy alespoň ne za současného vládního nastavení. Cožpak vláda stále negeneruje schodky veřejných financí? Cožpak vláda stále neuděluje dotace? Cožpak vláda nepřijímá další státní zaměstnance? A cožpak vláda nezvyšuje daně? Zvyšuje, tedy zvyšuje náklady potravinářským firmám, tedy zprostředkovaně tlačí na dražší potraviny,“ konstatuje pro ParlamentníListy.cz Markéta Šichtařová.

Hospodářská komora představila analýzu konkurenceschopnosti české ekonomiky. Podle ní Česká republika vyčerpala všechny dosavadní faktory růstu, ztratila své konkurenční výhody a dostala se do takzvané pasti středních příjmů, ve které se mohou ocitnout země dohánějící úroveň ekonomicky vyspělých států. Nezavání to tak trochu šířením poplašné zprávy, nebo jde o trefný popis skutečného stavu?

Tohle je fakt zajímavá věc. Vůbec nejste prvním, kdo se mě na to ptá. A všichni, kdo se mne na to ptají, mají tak trochu „oči navrch hlavy“ a náramně se diví a komentují, jak prý to je depresivní popis. Já nejsem udivená z toho, co Hospodářská komora píše, ale z toho, jak na to lidé reagují. Říkám si: Cožpak si to lidé museli přechíst až od Hospodářské komory, aby to viděli? Vždyť já o tom mluvím už roky, že ČR neroste, že navíc má tak zoufaleckou státní hospodářskou politiku, že růst ani nemůže, a že jsme ztratili konkurenceschopnost! Takže ne, není to poplašná zpráva, je to celkem trefný popis.

V čem se ale s Hospodářskou komorou neztotožňuji, a to ani trochu, je způsob řešení. Komora kupříkladu navrhuje, aby stát víc podporoval inovace. Státní podpora inovací je ovšem protimluv – my víme, statisticky to můžeme na příkladu nesčetných zemí dokázat, že inovace jsou nepřímo korelované s velikostí státu: Čím menší stát, tím více inovací – vyšší efektivita – větší konkurenceschopnost – vyšší růst. Neboli, pokud by stát začal sypat víc peněz do výzkumu, bude to naprosto kontraproduktivní. Ale pokud by se stát dramaticky zmenšil, znovu by se hospodářský růst a růst prosperity a životní úrovně nastartoval. A vůbec nepochybuji, že máme i na to být evropské jedničky.

Další neblahá zpráva. Česku takřka nejvíce ze srovnatelných zemí světa hrozí, že se během nadcházejícího roku dostane do závažné měnové krize. Při ní by došlo k náhlému, nečekanému a dramatickému znehodnocení české koruny. Podobný otřes hrozí podle Nomury také Turecku a Srí Lance. Takové varování směrem k naší zemi vydala prostřednictvím své analýzy největší japonská investiční banka Nomura. Proč se právě Česko ocitlo ve stejném pytli s Tureckem a Srí Lankou? Není to nesmysl?

Měnová krize je situace, kdy dojde k velmi prudkému, neřízenému oslabení domácí měny umocněnému nájezdem zahraničních spekulantů. Nezřídka může dojít k propadu kurzu až o desítky procent. Abychom mohli u nás mluvit o měnové krizi, musela by koruna skokově propadnout kupříkladu někam k 30 korunám za euro, a to za současného útoku spekulantů. K měnové krizi totiž

dochází tehdy, pokud kurz měny je viditelně vychýlen od ekonomicky opodstatněné úrovně.

Pardon, Nomuro, ale tohle je velmi nepravděpodobný scénář. A je nepravděpodobný už z prostého důvodu, že posilování koruny v první polovině roku mělo celkem průhlednou příčinu: Vysoké úročení ve spojení se závazkem centrální banky intervenovat na podporu kurzu v případě, že by oslabil, vedlo k zajištění příslibu zisku při investici do koruny. Jakmile ovšem ČNB přestala úroky zvyšovat, ECB naopak ve zvyšování úroků pokračovala a byl ohlášen formální ústup od intervencí, koruna přestala být tak výhodná, takže naprosto tržně, spontánně začala pomalu oslabovat. Žádné násilné vychýlení kurzu od opodstatněné hodnoty se nekoná. Jako mnohem pravděpodobnější proto vidím scénář pomalého oslabování koruny k euru podobně, jako v první polovině roku naopak posilovala. Ale to není měnové krize.

Určitý typ krize si umím představit, ale spíš obecně v Evropě a jiného typu než krize měnová. Za mnohem pravděpodobnější považuji krizi takzvanou finanční a dluhovou, ale to je něco jiného, má to jiné projevy i příčiny.

Dobře to pro nás nevypadá ani při aktuálním pohledu na inflaci. Česko ji mělo v červnu pátou nejvyšší ze zemí OECD. Vyšší už byla pouze v Turecku, Maďarsku, Polsku a na Slovensku. Čím to, že kromě Turecka vykazuje nejhorší čísla Visegrádská čtyřka, a může být pro nás alespoň útěchou, že v rámci ní jsme na tom ještě nejlépe?

Visegrádská čtyřka má vysokou inflaci, protože prošla vysokým navýšením peněžní zásoby během posledních čtyř let. Přeloženo: udělala si relativně větší svinčík ve svých veřejných financích. Totéž platí i pro Turecko. Můžeme „děkovat“ kupříkladu – ale nejen – programu Antivirus.

Alespoň trochu optimismu občanům naší země nalil premiér Petr Fiala, když při čtvrté návštěvě Země živitelky slíbil, že jeho vláda využije všechny dostupné nástroje, aby ceny potravin klesly. V té souvislosti zmínil snížení DPH u potravin z 15 na 12 procent v rámci připravovaného konsolidačního balíčku, plánované osobní jednání ministra zemědělství Marka Výborného se zástupci všech obchodních řetězců začátkem září, schůzku meziresortní pracovní skupiny k cenám potravin i to, že specializovaný finanční úřad pod ministerstvem financí bude provádět kontroly tam, kde bude důvodné podezření na nepřiměřené nebo příliš vysoké marže. Zabere to? Dá se čekat pokles alespoň takový, aby to pro běžného zákazníka bylo vůbec pozorovatelné?

To je docela legrační, jak premiér slibuje něco, co dopředu víme, že nemůže splnit – tedy alespoň ne za současného vládního nastavení. Právě jsem totiž v odpovědi na vaši předešlou otázku řekla, že inflace je jev monetární, tedy je to pouze vnější projev toho, že se příliš zvýšilo množství peněz v oběhu. Jenomže to, co vláda dělá, je dalším navyšováním množství peněz v oběhu! Cožpak vláda stále negeneruje schodky veřejných financí? Cožpak vláda stále neuděluje dotace? Cožpak vláda nepřijímá další státní zaměstnance? Takže pouští víc peněz do oběhu! A cožpak vláda nezvyšuje daně? Zvyšuje, tedy zvyšuje náklady potravinářským firmám, tedy zprostředkovaně tlačí na dražší potraviny. A cožpak vláda nekýve Bruselu na Green Deal? Kýve. Takže to znamená, že akceptuje například emisní povolenky, tedy tlačí na dražší energie, což zase způsobuje dražší potraviny. Rozumějte, vláda říká, že bude usilovat o levnější potraviny, ale byla to politika vlád, která potravin zdražila a zdražuje. Takže tyto výroky jsou irelevantní.

V domácích mainstreamových médiích jsem v souvislosti se summitem zemí BRICS, který se od úterý do čtvrtka uskutečnil v Jihoafrické republice, zaznamenal, že členství v tomto uskupení má spíše symbolický význam, navíc blok v minulosti často paralyzovaly rozepře a odlišné názory jeho členů. Změnilo se v poslední době něco, nebo nemá bohatý Západ stále důvod obávat se, že by přišel o svou dosavadní dominanci?

Já myslím, že Západ moc nechápe svou situaci. Dříve úspěšný Západ se začal utápět v bahně sílících státních intervencí, které ničí efektivitu ekonomik a působí jejich zaostávání. Přitom ale stále na Západě trvá historicky daný pocit ekonomické nadřazenosti, který ústí například v nerozumné zahrávání si se cly a dalšími bariérami vůči rozvíjejícím se zemím, které však mají minimální dopad na tyto země a naopak více postihují právě Západ. (Mimochodem, analogicky protiruské sankce měly tvrdší ekonomický dopad na Evropu než na samotné Rusko.) Západ se tak kvůli stále sílícímu tisku peněz a sílícím zásahům států do ekonomik stále víc topí v ekonomických problémech, které nejen že neslábnou, ale naopak hlavní náraz je patrně stále ještě před námi.

Naproti tomu soudržnost mezi zeměmi uskupení BRICS stále sílí. Mají totiž společný cíl – vyřadit Západ a zejména dolar z dominantní role v zahraničním obchodě. Lídři zemí BRICS na summitu v Johannesburgu se rozhodli pozvat do uskupení šest dalších států: Írán, Saúdskou Arábii, Argentinu, Egypt, Etiopii a Spojené arabské emiráty. Přitom o členství v BRICS má podle jihoafrických úřadů údajně zájem zhruba 40 zemí světa, 22 z nich už o přijetí formálně požádalo. Blok tedy sílí a sílit bude a má společný cíl: Přejít v zahraničním obchodě na jinou zúčtovací jednotku než dolar.

I země BRICS mají své problémy, například Čína aktuálně má ohromné problémy s realitním sektorem. Ale ty se nezdají tak hluboké jako stávající nerovnováhy v USA a Evropě. Současně BRICS neustále tvrdí, že prý chce vytvořit společnou zúčtovací měnu krytou zlatem – tady těžko ověřit, nakolik se jedná o reálné plány a nakolik jen o marketing, každopádně pokud by se BRICS podařilo tomuto plánu být jen přiblížit, mohlo by to ekonomický rozmach tohoto uskupení ještě akcelarovat.

Média se v závěru tohoto týdne začala věnovat otevřenému dopisu, který předsedovi vlády adresoval zakladatel a většinový vlastník IT společnosti Wedos.cz Josef Grill. Z obsáhlého textu vyplývá to, že přestal věřit českému státu, že se u nás nedá bezpečně podnikat a že jako firma kolem sebe cítí tolik nejistot a neznámých, že rezignoval na investování v České republice. Postěžoval si na nejistoty v daních, časté změny zákonů, nepředvídatelné podnikatelské prostředí, přehnanou byrokracii, ale především dotace. Co ale s tím vším může premiér Petr Fiala za zbylé dva roky svého mandátu udělat?

Pan Grill má pravdu. Pan Grill udělal náramně dobře, že odešel ze země, která mu podnikatelsky hází klacky pod nohy. Pan Grill je odvážný, protože veřejnost ho bude za to kmenovat. A co s tím může udělat pan Fiala? Jak prosím?! Skutečně se ptáte, co s tím může udělat premiér? Přeci všechno. Premiér může být státník, který může zemi prolezlou dotacemi znovu ekonomicky uzdravit, jako to v podobné situaci ekonomického marasmu a v jiné době udělali jiní premiéři: Margaret Thatcherová či Ludwig Erhard.

[ZDROJ](#)